

Zelene politike i zelena infrastruktura – provedba –

Barbara Klemar, mag.ing.prosp.arch.
Hrvatsko društvo krajobraznih arhitekata

25. listopada 2024. godine

Zelena infrastruktura: bolji život uz rješenja koja se temelje na prirodnim načelima

„Zelena infrastruktura“ na krilima Zelenih politika je dobila priliku da iz ideje postane stvarna zelena mreža koja povezuje i jača prirodne mehanizme i stvara kvalitetnije uvjete za život.

A što je zelena infrastruktura i zašto je važna?

Komunikacija Europske komisije o zelenoj infrastrukturi opisuje je kao alat za pružanje ekoloških, gospodarskih i društvenih pogodnosti putem rješenja koja se temelje na razumijevanju prednosti koje priroda pruža ljudskom društvu i pokretanja ulaganja koja održavaju i poboljšavaju te pogodnosti. Drugim riječima, to je mreža prirodnih, poluprirodnih područja i zelenih prostora koja pruža usluge ekosustava, pri čemu se potiče dobrobit ljudi i kvaliteta života.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013DC0249&from=EN>

Što je to europski zeleni plan?

Europski zeleni plan paket je inicijativa u području politika kojim se želi osigurati zelena tranzicija EU-a, pri čemu je krajnji cilj postići klimatsku neutralnost do 2050. Njime se podupire preobrazba EU-a u pravedno i prosperitetno društvo s modernim i konkurentnim gospodarstvom.

- Europski zeleni plan sadržava okvirni plan s mjerama za unapređenje učinkovitog iskorištavanja resursa prelaskom na čisto kružno gospodarstvo te za zaustavljanje klimatskih promjena, obnovu biološke raznolikosti i smanjenje onečišćenja. U njemu se navode potrebna ulaganja i dostupni financijski alati i objašnjava kako osigurati pravednu i uključivu tranziciju.
- Europski zeleni plan obuhvaća sve gospodarske sektore, a posebice promet, energetiku, poljoprivredu, održavanje i gradnju zgrada te industrije kao što su proizvodnja čelika, cementa, tekstila i kemikalija.

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hr

Kako ide implementacija tih politika u Republici Hrvatskoj?

- Sustav planiranja definiran zakonom
- Strategije i projekti poticani kroz mjere prilagodbe klimatskim promjenama u svrhu jačanja otpornosti urbanih sredina,
- Novi europski Bauhaus,
- Horizont 2020 / Horizont Europe

Projekt - Provedba mjera prilagodbe klimatskim promjenama u svrhu jačanja urbanih sredina

Zakonodavni okvir:

- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu.
- Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine
- Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja
- Zakon o zaštiti okoliša

Prihvatljivi troškovi:

- Razvoj zelene infrastrukture u urbanim i peri urbanim područjima
 - Izrada plana/mapiranje zelene i plave infrastrukture
 - Ulaganja u očuvanje i obnovu staništa
 - Investicije u jačanje otpornosti urbanih područja na antropogene pritiske uvjetovane klimatskim promjenama:
 - Formiranje novih zelenih površina unutar urbanih prostora namijenjenih privremenom ili trajnom zadržavanju oborinskih voda
 - Povećanje površina pod košnjom i sadnja stabala i grmlja
 - Izgradnja „sigurnih točaka” (skloništa od toplinskih valova) na javnim površinama
 - Ozelenjavanje nadstrešnica
 - Ozelenjavanje prostora oko javnih objekata
 - Izgradnja slavina s pitkom vodom
 - Izgradnja, proširenje ili uređenje postojeće biciklističke infrastrukture
 - Druge projektne aktivnosti koje doprinose razvoju zelene infrastrukture

https://mingo.gov.hr/UserDocsImages/UPRAVA%20ZA%20ENERGETIKU/Strategije,%20planovi%20i%20programi/hr%20necp/Integrirani%20nacionalni%20energetski%20i%20klimatski%20plan%20Republike%20Hrvatske%20%20_final.pdf

<https://www.fzoeu.hr/hr/natjecaj/7539?nid=209>

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030.

&

Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030.

Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Svrha - poticanje provedbe Pilot projekata.

Pilot projekti moraju biti povezani s postavkama nacionalnih programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Pilot projekti nastojat će integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture (i integracija NBS rješenja), unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.

Financirano iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026.; reformu C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“ te nove reforme C7.2 R2 i C7.2 R3 „Proširena mjera: Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“.

RB.	Kod projekta	Naziv projekta	Grad / Mjesto / Naselje	Županija	Korisnik	Kratak opis projekta	Ukupna vrijednost projekta	Bespovratna sredstva	Stopa sufinanciranja po aktivnostima				Datum Ugovora
									Provedba Pilot projekta	Upravljanje projektom i administracija	Promidžba i vidljivost projekta	Horizontalne aktivnosti	
1	NPOO.C6.1.R5.02.0003	Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama Centralni park Sutivan - Općina Sutivan	Sutivan	Špiljsko-dalmatinska	Općina Sutivan	Provedba Pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama Općine Sutivan, utvrđenog u Strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama. Projekt će nastojati integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.	841.571,77 €	838.762,51 €	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	31.7.2024.
2	NPOO.C6.1.R5.02.0005	Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama "Izgradnja parka uz prometnicu Kašimir Zankija od Puta Bekanija do Žrnjica u Zadru"	Zadar	Zadarska	Grad Zadar	Provedba Pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama grada Zadra utvrđenog u Strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama. Projekt će nastojati integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.	604.373,16 €	568.793,04 €	100,00%	90,00%	100,00%	n/p	30.7.2024.
3	NPOO.C6.1.R5.02.0006	Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture Grada Bjelovara	Bjelovar	Bjelovarsko-bilogorska	Grad Bjelovar	Provedba Pilot projekta razvoja zelene infrastrukture Grada Bjelovara utvrđenog u Strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama. Projekt će nastojati integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.	3.477.312,46 €	1.061.782,00 €	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	30.7.2024.
4	NPOO.C6.1.R5.02.0010	Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u naselju Cvetković, Jastrebarsko - kopija	Cvetković	Zagrebačka	Grad Jastrebarsko	Provedba Pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama grada Jastrebarskog utvrđenog u Strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama. Projekt će nastojati integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.	734.200,00 €	356.152,00 €	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	30.7.2024.

RB.	Kod projekta	Naziv projekta	Grad / Mjesto / Naselje	Županija	Korisnik	Kratak opis projekta	Ukupna vrijednost projekta	Bespovratna sredstva	Stopa sufinanciranja po aktivnostima				Datum Ugovora
									Provedba Pilot projekta	Upravljanje projektom i administracija	Promidžba i vidljivost projekta	Horizontalne aktivnosti	
5	NPOO.C6.1.R5.02.0011	Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture Grada Đurđevca	Đurđevac	Koprivničko-križevačka	Grad Đurđevac	Provedba Pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama Grada Đurđevca utvrđenog u Strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama. Projekt će nastojati integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.	991.059,08 €	975.296,83 €	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	30.7.2024.
6	NPOO.C6.1.R5.02.0014	Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama ulaz centra grada Virovitice	Virovitica	Virovitičko-podravka	Grad Virovitica	Provedba Pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama grada Virovitice utvrđenog u Strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama. Projekt će nastojati integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.	1.061.715,60 €	1.003.010,20 €	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	31.7.2024.
7	NPOO.C6.1.R5.02.0017	Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama - PARKIRALIŠTE - zeleno parkiralište Centar u Vrbovcu	Vrbovec	Zagrebačka	Grad Vrbovec	Provedba Pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama Grada Vrbovca utvrđenog u Strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama. Projekt će nastojati integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.	1.061.147,17 €	1.042.336,35 €	100,00%	n/p	100,00%	100,00%	30.7.2024.
8	NPOO.C6.1.R5.02.0019	Pilot projekt razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u naselju Goričko u općini Koprivnički Ivanec	Goričko	Koprivničko-križevačka	Općina Koprivnički Ivanec	Provedba Pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i/ili kružnog gospodarenja prostorom i zgradama općine Koprivnički Ivanec utvrđenog u Strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama. Projekt će nastojati integrirati rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama (razvoj otpornosti na klimatske rizike) te jačanja otpornosti na rizike.	931.493,00 €	901.336,48 €	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	30.7.2024.
PROSJEČNI PODACI							1.212.859,13 €	843.439,93 €	100,00%	98,75%	100,00%	100,00%	n/p
UKUPNO							9.702.873,04 €	6.747.519,41 €	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p

https://mpgi.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/NPOO/ZIKGP_NPOO/20240802_Pilot%20projekt%20Z1%20i%20KG_Pregled%20Otpisanih%20UDBS.pdf

<https://fondovieu.gov.hr/pozivi/75>

Strategija razvoja urbane aglomeracije Osijek do 2027. godine

*Izrada dokumenta sufinancirana sredstvima Europske unije iz Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027.

Strategija razvoja urbane aglomeracije je temelj za ulaganja u okviru Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027., posebni cilj 3.3. i projekte koji uključuju ulaganja u zelene infrastrukture (nije uvijek vidljivo u Strategiji, ali ti projekti uključuju obvezno zelene površine i infrastrukture):

- Projekti od strateškog značaja (izravne dodjele): 2. Retfala; 12. Gradski vrt; 13. Zrinjevac; 33. Tržnica; 34. Uređenje središta,
- I u drugim projektima su također planirani elementi zelene infrastrukture
- Otvoreni poziv „Sportsko – rekreativna i zelena infrastruktura UA Osijek“ kroz koji će se uređivati i zelene infrastrukture uz sportske terene, izletišta, bazene i slično.

Većina ITU projekata je tek u fazi izrade dokumentacije

Strategija zelene urbane obnove Grada Vrbovca 2023. – 2033.

Strateški cilj 1. - unapređenje otvorenih prostora i jačanje otpornosti na klimatske promjene

Posebni cilj 1.1. Izgradnja i uređenje zelene infrastrukture

Mjera 1.1.1. Izgradnja i uređenje postojećih otvorenih prostora

Aktivnost 1-1 : Uređenje okoliša objekata i prostora društvene namjene

Mjera 1.1.2. Povećanje turističkih i sportsko-rekreacijskih kapaciteta

Aktivnost 1-9 : Sportsko-rekreacijske zone

Projekt 1-10: Zona ribolova i odmora Amur

Mjera 1.2.2. Unapređenje površina za promet u mirovanju

....

Posebni cilj 1.4. Jačanje otpornosti na klimatske promjene

Mjera 1.2.1. Smanjenje toplinskih otoka i posljedica nepogoda

Aktivnost 1-20 : Ozelenjavanje industrijskih zona

Aktivnost 1-21: Kišni vrtovi

Strateški cilj 2. - Očuvanje i povećanje prirodne i biološke raznolikosti

Posebni cilj 2.1. Poboljšanje stanja prirodnih elemenata

Mjera 2.1.1. Unapređenje općekorisnih funkcija šuma

Projekt 2-1 : Poučna staza nizinskih šuma

Mjera 2.1.2. Uspostava koridora za floru i faunu

Aktivnost 2-4 : Gradske livade

Aktivnost 2-5 : Integracija autohtonih i otpornih biljnih vrsta.....

Mjera 1.2.2. Unapređenje površina za promet u mirovanju

....

Posebni cilj

Strateški cilj 3. - Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Strateški cilj 4. - Implementacija, praćenje i upravljanje zelenom urbanom obnovom Grada Vrbovca

Novi europski Bauhaus

Novi europski Bauhaus kreativan je i transdisciplinarni pokret u nastajanju! Ona je most između svijeta znanosti i tehnologije, umjetnosti i kulture.

Riječ je o iskorištavanju naših zelenih i digitalnih izazova kako bismo promijenili svoje živote na bolje.

To je poziv na zajedničko rješavanje složenih društvenih problema kroz zajedničko stvaranje.

Stvaranjem mostova između različitih pozadina, presijecanjem disciplina i gradnjom na sudjelovanju na svim razinama, Novi europski Bauhaus nadahnjuje pokret za olakšavanje i usmjeravanje transformacije naših društava uz tri neodvojive vrijednosti:

- održivost, od klimatskih ciljeva do cirkularnosti, nultog zagađenja i bioraznolikosti
- estetika, kvaliteta iskustva i stil izvan funkcionalnosti
- uključenost, od vrednovanja raznolikosti do osiguravanja dostupnosti i priuštivosti

Novi europski Bauhaus okuplja građane, stručnjake, tvrtke i institucije kako bi ponovno zamislili održivi život u Europi i šire. Osim stvaranja platforme za eksperimentiranje i povezivanje, inicijativa podržava pozitivne promjene i omogućavanjem pristupa financiranju EU-a za lijepe, održive i uključive projekte.

Life_BauhausingEurope – kako implementirati Novi europski Bauhaus u gradske četvrti

Opis projekta: Klimatske promjene i zelena tranzicija globalni su izazovi koji zahtijevaju djelovanje na lokalnoj razini. Novi europski Bauhaus (NEB) promovira pristup temeljen na mjestu i podržava inicijative malog opsega pojedinaca, susjedstava i zajednica.

LIFE_BauhausingEurope ciljat će javne zgrade i prostore te lokalne zajednice iz 4 različite države članice: Hrvatske, Mađarske, Latvije i Španjolske.

- SO1. Osigurati učinkovito sudjelovanje partnera za visokokvalitetnu provedbu projekta, uz odgovarajuće upravljanje i praćenje.
- SO2. Integrirati održivost, estetiku i inkluziju u renovaciju postojećih zgrada.
- SO3. Poboľjšati urbanu održivost na razini susjedstva.
- SO4. Ojačati osjećaj zajedništva i pripadnosti u ciljanim susjedstvima.
- SO5. Procijeniti primjenu pristupa NEB-a i utjecaj projekta.
- SO6. Podići svijest i promovirati pristup NEB-a na tehničkoj i netehničkoj razini.
- SO7. Prenositi znanje i iskustvo europskim dionicima.

Uređenje bivšeg vojnog skladišta Pri beli kipi namijenjenog razvoju sportsko-rekreacijskog centra.

- Grad Varaždin je u listopadu 2022. godine u suradnji s 11 partnera iz Španjolske, Mađarske, Latvije i Hrvatske prijavio projekt uređenja Belih kipi na temelju idejnog projekta dostavljenog Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, a kojim se planira rekonstrukcija bivših vojnih hangara u prostor namijenjen za sport i rekreaciju.
- Gradu Varaždinu i Razvojnoj agenciji Sjever DAN odobreno je sufinanciranje uređenja prostora Beli kipi kroz projekt LIFE Bauhausing Europe u iznosu od 669.873,50 eura, odnosno 368.026,50 eura bespovratnih sredstva.
- U 48 mjeseci trajanja projekta, kroz više njegovih faza, sredstva će se utrošiti na: sudjelovanje zainteresiranih građana, udruga i institucija u razradi idejnog rješenja, izradu projektne dokumentacije i izdavanje potrebnih akata za građenje, zelenu javnu nabavu za izvođenje radova, izvođenje radova na adaptaciji i uređenju odabranog objekta, okoliša uz objekt te monitoring u smislu utjecaja projekta na zajednicu.
- Tema projekta je cirkularna ekonomija i kvaliteta života, a cilj projekta je u suradnji s budućim korisnicima definirati potrebne sadržaje i budući izgled jednog od postojećih vojnih hangara te okoliša, na temelju vrijednosti Novog europskog Bauhauusa – održivosti, estetike i uključenosti.

InterACT Green Projekt

- Projekt „InterACT Green“ kojem je cilj revitalizacija i uređenje odabranih dijelova Dravske park šume, uređenje staza i šetnica kroz šumu te revitalizacija dravske špice i riječne rive.
- Nositelj projekta je Grad Varaždin, a partneri su Fakultet organizacije i informatike Varaždin, Hrvatski šumarski institut, Javna ustanova „Priroda Varaždinske županije“, Turistička zajednica grada Varaždina i Grad Ludbreg.
- Rijeka Drava i istoimena park šuma prirodni su resursi od neprocjenjive važnosti za život građana Varaždina koji taj prostor godinama koriste za rekreaciju i opuštanje.
- Ova zelena oaza nadomak centra grada dom je mnogim biljnim i životinjskim vrstama čime pridonosi očuvanju biološke raznolikosti i ekosustava, a njena važnost sve je veća u suvremenom urbanom okruženju u kojem se ljudi sve više udaljavaju od prirode.
- Grad Ludbreg sudjeluje kao partner zadužen za provedbu 2 radionice za lokalnu javnost i ciljne skupine nabavu i instalaciju opreme, senzora za tlo, zrak i mjerenje temperature; kamera i wi-fi u parku.
- Revitalizacija Dravske park šume u sklopu projekta „InterACT Green“ uključuje četiri glavna područja investiranja: obalu (riječnu rivu), šumske trgove i staze s urbanom opremom, „Špicu“ s umjetničkim skulpturama te promatračnicu, putokaze i ograde.
- U fazi projektiranja, kroz proces participacije, bit će implementirana rješenja koja odgovaraju javnim potrebama uz korištenje najnovijih dostignuća u krajobraznoj arhitekturi, a sve u skladu s Novim europskim Bauhausom.

Horizon 2020/ Obzor 2020

- Obzor 2020 bio je program EU-a za financiranje istraživanja i inovacija od 2014. do 2020. s proračunom od gotovo 80 milijardi eura.
- Program je naslijedio Horizon Europe.

Horizon Europe / Obzor Europa je program financiranja istraživanja i inovacija do 2027.

- Horizon Europe ključni je program EU-a za financiranje istraživanja i inovacija.
- Nakon odluke o Srednjoročnom pregledu višegodišnjeg financijskog okvira indikativni iznos financiranja za Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027. iznosi 93,5 milijardi EUR.
- Bavi se klimatskim promjenama, pomaže u postizanju UN-ovih ciljeva održivog razvoja i potiče konkurentnost i rast EU-a.
- Program olakšava suradnju i jača utjecaj istraživanja i inovacija u razvoju, podržavanju i provedbi politika EU-a dok se suočava s globalnim izazovima. Podržava stvaranje i bolje širenje izvrsnih znanja i tehnologija. Stvara radna mjesta, u potpunosti uključuje fond talenata u EU-u, potiče gospodarski rast, promiče industrijsku konkurentnost i optimizira učinak ulaganja unutar ojačanog Europskog istraživačkog prostora.
- Mogu sudjelovati pravne osobe iz EU i pridruženih zemalja.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/hr/qanda_20_24/QANDA_20_24_HR.pdf

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

NetZeroCities - Accelerating cities' transition to net zero emissions by 2030

- Gradovi igraju ključnu ulogu u borbi protiv klimatskih promjena i postizanju ciljeva Zelenog plana EU-a.
- Gradovi koji pokrivaju samo 4% površine EU-a dom su za 75% građana EU-a, troše više od 65% svjetske energije i čine više od 70% globalnih emisija CO₂.
- Ciljevi Misije su postići 100 klimatski neutralnih i pametnih europskih gradova do 2030. i osigurati da ti gradovi djeluju kao središta eksperimentiranja i inovacija kako bi se omogućilo svim europskim gradovima da slijede njihov primjer do 2050.
- Kako bi se postigli ciljevi Misije, Horizont 2020 Projekt NetZeroCities osmišljen je kako bi pomogao gradovima da prevladaju trenutne strukturne, institucionalne i kulturne prepreke s kojima se suočavaju kako bi postigli klimatsku neutralnost do 2030.
- Projekt funkcionira kao platforma orijentirana na usluge pružajući usluge po mjeri i sveobuhvatnu podršku za pomoć “ 100 klimatski neutralnih i pametnih gradova do 2030. godine”.

Zagreb's Pilot City Activity: Activating Green Courtyards for Climate Neutrality

- Ključne pilot aktivnosti u Zagrebu uključuju implementaciju Nature-Based Solutions (NBS) u stambenim i poslovnim dvorištima, uključujući elemente kao što su sadnja drveća, zelene površine, propusne površine, površine koje reflektiraju sunce, objekti za kompost, urbani namještaj, LED rasvjeta i održive prakse poput kišnice prenamjene.
- Inicijativa također uključuje razvoj skalabilnog okvira, jačanje lokalnih kapaciteta za net-zero rješenja kroz radionice i obuku, izgradnju kolektivnih i institucionalnih kapaciteta, formiranje posvećenog tima gradske uprave za klimatsku neutralnost i jačanje platformi za sudjelovanje javnosti.
- Cilj je stvoriti transformativni model koji ne samo da unapređuje urbano okruženje održivim značajkama, već također potiče angažman zajednice i inovacije za budućnost bez interneta, klimatski neutralnu.
- Climate-Neutral Greening Hub, koji će biti uspostavljen kroz projekt, trebao bi pružati podršku građanima i dionicima u drugim aktivnostima koje pridonose klimatskoj neutralnosti. To uključuje pružanje smjernica i resursa za provedbu održivih praksi, olakšavanje suradnje između različitih strana i promicanje svijesti o važnosti smanjenja ugljičnog otiska. Nakon projekta će nastaviti služiti kao središnja točka za informacije i pomoć, čvorište će igrati značajnu ulogu u ubrzavanju prijelaza prema društvu koje je prihvatljivije za okoliš.

<https://netzerocities.eu/zagrebs-pilot-city-activity-activating-green-courtyards-for-climate-neutrality-agc-cn/>

<https://netzerocities.eu/>

FOKUS PROJEKTA:

- Prilagodba regulacije poplava u periurbanim područjima zadržavanjem urbane površinske kišnice (npr. zeleni krovovi) i ponovnom naturalizacijom postojećih kanala za kišnicu u kombinaciji s razvojem novog rekreacijskog područja i novih staza za biciklizam/pješačenje/jahanje
- Rješavanje problema onečišćenja česticama u zraku kroz sadnju uličnog drveća za raspršivanje i hvatanje zagađivača i njihovo ispiranje u sustav odvodnje kišnice
- Rješavanje učinaka urbanih toplinskih otoka kroz analizu utjecaja postojećeg urbanog drveća i prijedloge za pošumljavanje korištenjem autohtonih vrsta za biološku raznolikost, uklanjanje asfalta i postavljanje zelenih krovova (u kombinaciji sa solarnom energijom)
- Poboljšanje pogodnosti za život, društvene uključenosti i bioraznolikosti mapiranjem urbane bioraznolikosti, poboljšanjem upravljanja, širenjem postojećih urbanih zelenih površina i održavanjem postojećih područja s visokom bioraznolikošću

REZULTATI PROJEKTA:

- Tehnička dokumentacija za rekonstrukciju krovova javnih zgrada u „zeleni krovove“, uključujući praćenje lokalne mikroklimе prije i nakon rekonstrukcije
- Postavljanje solarnih panela na gore navedene zelene krovove, financirano kroz crowdfunding kampanju pokrenutu kroz REGREEN
- Idejni projekt i studijska dokumentacija za renaturalizaciju oborinskog kanala
- Anketa o upravljanju javnim parkovima i zelenim površinama te potrebama građana; Događaji za podizanje svijesti o lokalnoj bioraznolikosti, prirodi i mogućnostima zelenih poslova; Edukativni materijali za širu javnost, školsku i predškolsku djecu

<https://www.regreen-project.eu/urban-living-lab/velika-gorica/> <https://www.regreen-project.eu/about/>

- Program LIFE jedini je program financiranja EU-a koji je u potpunosti posvećen ekološkim, klimatskim i energetske ciljevima.
- Program je osnovan 1992. godine i od tada je financirao više od 5500 projekata. Njegov proračun za financijsko razdoblje 2021.-2027. iznosi 5,4 milijarde eura.

<https://lifeprogramhrvatska.hr/en/>

https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life_en

https://cinea.ec.europa.eu/news-events/news/record-response-life-2024-call-proposals-2024-10-01_en

Hvala na pažnji!

Barbara Klemar, mag.ing.prosp.arch.

Hrvatsko društvo krajobraznih arhitekata

<http://hdka.hr/>